

Selve Bestemmelsen om Præstevalg har jeg kritiseret og har udtalt, at det er en forsvindende og minimal Indflydelse, der gives Befolkningen. Det samme er ogsaa udtalt af flere ærede Medlemmer, der have haft Ordet, blandt andet ogsaa af det ærede Medlem for Sønder Broby (Sofus Høgsbro), der hævdede, at man i hvert Fald maatte komme til en væsentlig Indflydelse paa Præsternes Ansættelse, den er saa umaadelig ringe i det her foreliggende Lovforslag. Det, som en ny Lovgivning paa dette Omraade skulde medføre, var jo en Indskrænkning i Præsteherrredømmet, ud fra den rigtige Betragtning, at Præsteherrredømmet er det værste Tyranni af alle. Præsterne ville nemlig ikke blot herske over Kroppen, men ogsaa over Sjælen, derfor blive de meget utaaalsommere end alle andre Tyranner. Dette har vist sig gennem en næsten 2000-aarig Historie, nemlig lige fra den Tid, da den kristne Kirke blev Statskirke. Jeg kan godt gaa med til at indskrænke Præsternes Regimente ved at give Befolkningen en ganske anden Indflydelse paa Præsternes Ansættelse, end man hidtil har haft, og ikke blot Indflydelse paa deres Ansættelse, men ogsaa paa det, som helt mangler i Lovforslaget, nemlig paa deres Afskedigelse. Det kan jo være godt nok at faa Præsterne, men det er endnu bedre at blive af med dem — med dem nemlig, man ikke er tilfreds med. Vi kende jo en Masse Eksempler paa, hvorledes Sognemenighederne maa sidde og trækkes med Præster, de aldeles ikke ere tilfredse med. Der blev navnlig i Fjor under denne Sags Behandling fremført en hel Række Eksempler derpaa af det ærede Medlem for Storeheddinge (Svend Høgsbro), og siden den Tid er der fremkommet mange Eksempler paa, at Sognemenighederne ikke ere tjente med deres Præster, men ønske dem fjernede. Jeg synes derfor, at vi maa have et Supplement ind i Loven, hvorved man søger at indskrænke Præsteregimentet. Jeg vil være saa moderat at sige, at blot Menighedsraadene fik Ret til Indstilling om, at en Præst skulde fjernes, vilde det være et væsentligt Fremskridt ved dette Lovforslag. Jeg tror næsten, det vil blive nødvendigt, at Menighedsraadene faa denne Ret.

Jeg kunde tænke mig disse Lovforslag gaa igennem, ja, selv uforandrede i denne Skikkelse, uagtet jeg altsaa meget kunde ønske, at der skete væsentlige Forandringer paa en hel Række Punkter, og naturligvis vilde man f. Eks. i Kjøbenhavn, hvor jeg bedst kender Forholdene,

kunne bruge dem, som de ere, og se at komme saa godt ud af det med dem som muligt. Man vilde vel ikke lægge alt for megen Vægt paa den Bestemmelse, at de, der bleve valgte, skulde afgive den omtalte Erklæring. Ikke en Gang den ærede Kultusminister tør sige aldeles bestemt, at man derved forpligtes til de symbolske Skrifter, og det er jo ogsaa udtalt af det ærede Medlem for Verringe (H. Holm), at et saadant Løfte ikke vil faa stor Betydning. Folk i Almindelighed, der valgtes til disse Menighedsraad, vilde sige: Kunne Præsternes overvældende Flertal være i bevist Modsætning til en Række af væsentlige Punkter i den augsburgske Konfession og dog aflægge Præsteløfte, kunne vi endnu bedre aflægge det Løfte, der kræves for at faa Sæde i Menighedsraadet. Jeg ser altsaa praktisk paa Tingene, og skønt jeg finder, at der er mange uheldige Bestemmelser, tror jeg dog, at man vil indrette sig som man bedst kan, og at man i en Række af Sogne her i Kjøbenhavn vil sætte et socialdemokratiske Flertal ind i Menighedsraadet. Det kan nu være udmærket. Der er en Række af Præster i Kjøbenhavn, som trænge til at faa en saadan Livgarde omkring sig, og jeg vilde ønske, at de socialdemokratiske Vælgerforeninger vilde sætte de mest røde Socialdemokrater ind omkring Pastor Ifversen, Pastor Sørensen, Pastor Kold osv., det vilde være overordentlig formaalstjenligt. Men jeg tror, det ikke vilde være ret længe, før Forholdene vilde blive ganske utaaelige. Om noget Samarbejde mellem Menighedsraadet og vedkommende Præst vilde der jo ikke blive Tale, og der maatte saa aabnes en Udvej til, at Pastor Kold, Pastor Ifversen, Pastor Sørensen osv. kunde komme et andet Sted hen i Verden, naar de ikke længere kunde nære sig her i Kjøbenhavn med saadanne Menighedsraad, som de efter al Sandsynlighed vilde faa.

Dermed skal jeg slutte og kun sige, at skønt jeg principielt staar paa et andet Standpunkt og kunde ønske en anden Vej, den grundtvigske, fulgt i dens Renhed,

Rettelser.

- Sp. 854, L. 8 f. n.: „dertil“, læs: dertil.
 — — — 7 f. n.: „at paalægge“, læs: At paalægge.
 — 856, L. 12 f. o.: „Livet“, læs: Legemet.